

Prof. Dr. Ümit ÖZLALE
İzmir Milletvekili

47201

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Prof. Dr. Ümit ÖZLALE
İzmir Milletvekili

Türkiye'de elektrik üretiminde kömür kullanımının yüksek payı, hem iklim değişikliğiyle mücadele hedefleri hem de 2053 net sıfır emisyon hedefi açısından enerji politikalarında dönüşümü zorunlu kılmaktadır.

Kömür sektörünün ekonomik sürdürülebilirliği zayıflarken, bu alana bağımlı bölgelerde iş kayıpları ve sosyal sorunlar artmaktadır. Buna karşın kömürden çıkışa ve “adil geçiş” sürecine ilişkin açık ve kapsamlı bir yol haritasının bulunmaması, kamuoyunda soru işaretlerine neden olmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Kömürden çıkışa ilişkin net bir kamu iradesi sergilenmemesine ve yasal bir düzenleme olmamasına rağmen kömür bölgelerinde gözlemlenen ekonomik daralma, iş kayıpları ve sosyal sorunların sebebine ilişkin bir çalışma mevcut mudur, bu çalışmanın sonuçları nelerdir?
2. Türkiye'de iklim politikaları ve adil geçiş yaklaşımı kapsamında kömür bölgeleri bu bölgelerdeki sosyoekonomik sorunların önlenmesi için öncelikli müdahale alanları olarak belirlenmiş midir?
3. 7552 sayılı İklim Kanunu'nda tanımlanan “adil geçiş” kavramı ve Ulusal İklim Eylem Planı doğrultusunda kömür madenciliği ve kömürden elektrik üretimine bağımlı bölgeler için hazırlanmış ulusal veya bölgesel bir adil geçiş planı bulunmakta mıdır?

47201

Prof. Dr. Ümit ÖZLALE
İzmir Milletvekili

4. Böyle bir plan mevcutsa, hangi il ve ilçeleri kapsamaktadır? Bu planın belirlenmesinde kullanılan kriterler nelerdir?
5. Söz konusu planın hazırlık sürecinde yerel yönetimler, sendikalar, meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı nasıl sağlanmaktadır?
6. İklim Kanunu'nun Gelirler ve Desteklerin Kullanımı ile ilgili bölümündeki 12. ve 13. maddelerde adil geçiş uygulamaları ve adil geçiş desteklerinden söz edilmektedir. Bu bağlamda adil geçiş uygulamaları için ayrılan bütçe nedir? Bu kapsamda ayrılan kaynağın yıllara göre dağılımı nasıldır?
7. Kömür sektöründe çalışan işçilere ilişkin yaş, eğitim ve mesleki yeterlilik profiline dair güncel bir envanter çalışması bulunmakta mıdır?
8. Kömürden çıkış sürecinde ortaya çıkabilecek istihdam kayıplarının önlenmesi amacıyla, yeniden istihdam, mesleki eğitim ve beceri dönüşümüne yönelik hangi programlar yürütülmektedir?
9. Kömür bölgelerinde iş gücü kaybı, göç ve yerel ekonomik daralma risklerini azaltmaya yönelik sosyal politika araçları (gelir desteği, sosyal koruma programları vb.) planlanmakta mıdır?
10. Kadınlar, gençler ve kırılgan gruplar başta olmak üzere, kömür ekonomisine dolaylı olarak bağımlı kesimlere yönelik özel destek mekanizmaları geliştirilmekte midir?
11. Yerel yönetimlerin ve yerel aktörlerin adil geçiş kapsamında proje geliştirebilmesine olanak sağlayacak hibe veya finansman mekanizmaları oluşturulacak mıdır?
12. Türkiye genelinde kömürden çıkış sürecine ilişkin öngörülen takvim nedir? Bu sürecin sektörel ve bölgesel etkilerine ilişkin etki analizleri yapılmış mıdır?
13. Kömür sektöründe faaliyet gösteren işletmelere sağlanan kamu teşviklerinin toplam tutarı nedir? Bu teşviklerin adil geçiş politikalarıyla uyumlu hale getirilmesi, örneğin, sektörde çalışan işçilerin veya sektörün güçlü olduğu yerlerde yaşayan bölge halkının bu teşviklerden doğrudan yararlanması yönünde bir çalışma var mıdır?
14. Türkiye, COP31 sürecinde adil geçiş finansmanı konusunda uluslararası kaynaklardan yararlanmayı planlamakta mıdır? Bu kapsamda yürütülen çalışmalar nelerdir?
15. COP31 hazırlıkları kapsamında, kömür bölgelerinde yaşayan işçiler ve yerel toplulukların sürece katılımı nasıl sağlanacaktır?